

TEMAMØDE - BUV

21. APRIL 2021

Noter til indlæg fra UU

VORES VEJLEDNING - DIT VALG

Den kvalificerede og intensiverede indsats i kommunens grundskoler – status

Vejledningssamtaler til alle elever i 8. klasse

Den individuelle vejledning til alle har siden vejledningsreformen i 2004 kun været et tilbud til alle ikke uddannelsesparate elever. Dermed har de uddannelsesparate elever ikke haft denne mulighed. Undersøgelser fra bl.a. EVA (Uddannelsesvalg i 9. klasse, 2019) peger på, at individuel vejledning er noget, de unge mangler og efterspørger. Ifølge undersøgelsen taler kun 26% af de unge i udskolingen individuelt med en vejleder.

Med indførelsen af individuel vejledning til alle får vi derfor fat i restgruppen, der på nuværende tidspunkt ikke ville blive tilbudt at tale med en UU-vejleder. Endvidere har vi oplevet, at relationen mellem vejleder og elev er blevet styrket, således at vi i højere grad kan støtte elevens selvopfattelse og valg af uddannelse. Samtidig bliver det også i højere grad muligt at udfordre elevens valg af uddannelse således, at der tages et realistisk og reflekteret valg.

En ung fortæller:

”Uddannelsesvejlederen er god til at snakke med en og få en til at tænke anderledes, end man gjorde før, tænke i nye retninger og få nye ideer”

I UU Slagelse vil vi rigtig gerne have mulighed for at kunne tilbyde alle elever i udskolingen individuel vejledning, da alle undersøgelser lavet af EVA peger på, at de unge efterspørger det. I Corona-nedlukningen var vi i grundskolevejlederteamet enige om, at vores samfundsmæssige bidrag skulle være, at ALLE uanset parathedstatus skulle kunne få den hjælp og sparring, som var nødvendig. Dette gjaldt også for forældregruppen. Det blev taget så godt imod, at vi kunne ønske os, at dette fortsatte.

Et anderledes argument for vejledning til alle er endvidere, at der i samtalen kan dukke problemstillinger op, der kalder på hjælp eller anden rådgivning, som måske ikke er så tydeligt i øjeblikket, men som kunne dukke op senere i uddannelsesforløbet.

Tidlig Indsats - Kollektiv vejledning i 6. klasse

Vi er på besøg 2 gange i 6. klasse. På besøgene i 6. klasse arbejder vi med elevernes blik på sig selv, så de får øje på, hvilke interesser og styrker de har. Samtidig giver eleverne hinanden styrker, hvilket er en rigtig god klasseøvelse, hvor alle elever får gode ord med på vejen. Vi taler om, hvilke styrker, der er brug for i forskellige jobs og får på den måde udvidet elevernes horisont og kendskab til forskellige jobs.

Herudover arbejder vi med at udvide elevernes kendskab til forskellige erhverv, og med at nedbryde fordomme og normer omkring kønsstereotype job for at gøre eleverne i stand til senere at kunne vælge mere frit og emancipatorisk.

I løbet af vores besøg kan vi mærke elevernes nysgerrighed og åbenhed omkring uddannelse og jobs. De er videbegærlige og ynder gerne at byde ind med erfaringer fra egne liv og omgivelser. Det er inspirerende og spændende snakke. Eleverne lærer af hinandens tanker og input. Det er rart at mærke, hvordan deres refleksioner bliver båret videre til vores næste besøg i klassen. Vi tror på, at den tidlige indsats – herunder åbenheden og nysgerrigheden - gør en forskel for, hvordan eleverne forstår karrierelæring på længere sigt.

Vi planlægger på et tidspunkt at indføre en Mini-Skills på 6. årgang for at opnå en mere hands-on oplevelse af EUD.

Kvalificering af lærere i fht. at kunne vejlede til EUD

Undersøgelser viser, at de fleste lærere har et noget begrænset kendskab til erhvervsuddannelserne, til kravene på disse uddannelser og til videreuddannelsesmulighederne i samme, derfor er der i forbindelse med den politiske aftale **”Fra folkeskole til Faglært – erhvervsuddannelser til fremtiden”** afsat puljemidler til udvikling af forløb, der kan klæde lærerne bedre på til at vejlede deres elever til EUD.

UU Slagelse søgte og fik i forsommeren 2020 midler til et praktikforløb for 40 lærere i Slagelse Kommune. I samarbejde med ZBC Slagelse blev der udarbejdet et forløb over 2 dage, hvor alle indgange og flere uddannelser ville blive præsenteret. Forløbet var tilrettelagt med nogen teoretisk viden og masser af Hands-on for de tilmeldte. Vi prioriterede også, at deltagerne skulle kunne gå hjem med færdige materialer til direkte anvendelse i deres klasser. Der blev tilrettelagt 4 forløb i alt, med plads til 10 deltagere på hver, fordelt over 7.-9. classes lærere.

Desværre var der ikke tilslutning til praktikforløbet, kun 8 lærere i alt meldte sig til, og det var simpelthen for lidt i forhold til de ressourcer ZBC skulle afsætte til forløbet. Praktikken blev derfor aflyst og ligeledes det opfølgende forløb i UJ-undervisning, som UU skulle have stået for.

Fokusområder i 2021 - 2022

Øget fokus på samarbejde med forældregruppen

Da vi har noteret os, at man i det politiske udvalg ønsker at fokusere på forældregruppen, har vi besluttet at gøre det samme. Vi går to veje, dels er vi gået i gang med at udarbejde en kommunikationsplan for vores kontakt med forældregruppen, således, at vi målretter informationer, sørger for at vi ikke overinformerer og spammer via AULA samt tilrettelægger en række digitale møder med et fagligt indhold, som man som forældre kan melde sig til ved behov. Dels har vi forsøgsvis inviteret bredt ud i forældregruppen og efterspurgt, om der kunne være forældre, som ville være interesseret i at indgå et samarbejde med UU Slagelses grundskoleteam om forældrebehov i forhold til vejledning, videnskvalificering, vejledningstiltag osv. Vi har inviteret til to halvårslige webmøder, med mulighed for fysisk møde, når dette er muligt.

Gruppevejledningsforløb

Da der politisk pågår en debat om en evt. afskaffelse af uddannelsesparathedsvurderingen (UPV), vil vi gerne forberede os på, hvad vi kan tilbyde, som støtte til de unge i forhold til at kunne påbegynde og gennemføre den ønskede ungdomsuddannelse. Vi forestiller os på nuværende tidspunkt, at der muligvis vil blive fastsat nogle optagekrav, eller at de nuværende bibeholdes, og at det derfor primært vil være de sociale og personlige kompetencer, der skal udvikles. Her ser vi en mulighed gennem at etablere en række fokuserede gruppevejledninger med udvalgte elever i forhold til behov. Vi har fokus på den personlige dannelse og på de kompetencer, som efterspørges både i ungdomsuddannelsesmiljøet, men også som samfundsborger i det hele taget.

Opkvalificering af forløb så de hænger sammen med U&J og med automatisk evaluering efter hvert forløb

I forbindelse med den sammenhængende plan, som skole og UU er forpligtet på at udarbejde, ønsker vi at sikre, at de kollektive vejledningsforløb, som vi kommer ud med på skolerne i højere grad skal opleves som i direkte sammenhæng med den U&J undervisning, der gives på skolen. Der skal være en rød tråd og en tydelig progression fra 7. klasse til udgangen af 9. klasse. Forløbene skal endvidere formidles til forældrene. Derudover ønsker vi at inddrage direkte evaluering efter hvert forløb, vi har været ude med. Vi forestiller os, at evalueringen sker i form af et link ind til en række spørgsmål i SurveyXact. Evalueringen skal sikre, at forløb, som ikke har den tilsigtede virkning, skal kunne revideres øjeblikkeligt, endvidere skal den give et hurtigt overblik over den læring, eleverne oplever.

En sammenhængende plan for U&J undervisning og vejlednings-aktiviteter

UU ønsker en sammenhængende plan, der løber over 7. – 9. klasses trin. Den skal være ambitiøs, og der skal sættes realiserbare mål for, hvor vi vil hen. Den bliver til på baggrund af et samarbejde mest mellem UU og skolerne, men også ungdomsuddannelsesinstitutionerne, erhvervs- og fritidsliv kan spille ind.

Vi ønsker os en plan, der giver eleverne udsyn, indsigt og kompetenceudvikling, og med et fokusskift fra information til faktisk læring. Her ser vi, at teorien om karrierelæring er det bedste bud på, hvordan vi kan støtte elevernes tilegnelse af ny viden og på, hvordan den kan skabe refleksion og nye overvejelser.

Vi ønsker en plan, der lægger vægt på kompetenceudvikling, ikke kun af boglige kompetencer, men i højere grad praktiske og personlige kompetencer, dvs. for at adskille boglig undervisning fra U&J undervisning lægger vi op til så meget aktivitet og hands-on som muligt. Naturligvis under hensyn til de øvrige fags faglige mål. UU kan hjælpe lærere, som har behov for det med at se mulighederne for at kæde faglige undervisningsmål sammen til et forløb i U&J.

UPV i fremtiden

Da vi endnu ikke ved, hvilke beslutning, der træffes politisk omkring UPV'en, er vores tanker i den retning mere forberedende end fastlagte. Vi har en forestilling om fastholdelse af adgangskrav, som ufravigeligt. Det betyder, at det, som efterlades, er en form af personlige og sociale kompetencer, som er nødvendige for både at starte og gennemføre en ungdomsuddannelse, men også menneskelige kompetencer, der vil gøre en implementering i arbejdsstyrken og samfundet i øvrigt mere glidende.

Vi ønsker i arbejdet med elevernes kompetencer at skabe grobund for en elevholdning om, at selvom man har truffet et valg om uddannelse, så kan man altid blive klogere på øvrige muligheder og dermed fortløbende justere om, man fortsat er på rette spor i fht. kompetencer, interesser og muligheder. I dag ser vi en stærk tendens til, at eleven "lukker ned" for deltagelse og absorption af ny viden, når de har truffet et valg om uddannelse, det ønsker vi at ændre.

Flere i ungdomsuddannelse og gerne flere til EUD

I UU ønsker vi at nedbringe tallet af uafklarede elever i den forstand, at vi ønsker at minimere antallet af elever, som vælger en gymnasial ungdomsuddannelse, blot fordi de ikke føler sig klædt på til andre valg, og så er det den sikre løsning. Ligeledes ønsker vi at arbejde endnu mere med anskueliggørelse af de muligheder, der ligger i et EUD-valg og de videreuddannelsesmuligheder, som ligger på området i øvrigt. Mange elever synes at have det indtryk, at et valg af EUD er mere "endeligt" end et valg om gymnasiet, og de ønsker ikke den følelse af fastlåsthed, som den opfattelse giver. Langt de fleste unge ønsker at holde sine muligheder åbne og oplever, at valg af EUD lukker. Vi tror også på, at en tidligt start på U&J kan give mere viden om EUD og mulighederne for videreuddannelse. Det vil vi gerne være en del af, og ser gode muligheder herfor i den sammenhængende plan.

Endelig ønsker vi, at der i den sammenhængende plan kan sættes større fokus på STEM-uddannelser (Science, Technology, Engineering og Mathematics) og især pigernes muligheder indenfor disse områder. Dette særlige område kan med stor fordel kombineres med de øvrige fag i grundskolen.

Fremtiden

En nytænkning af uddannelsesmesse i Slagelse Kommune

I Slagelse Kommune har vi over 10 år haft SUK-festivalen som et tilbud til unge om at møde op under festivallignende omstændigheder og snuse til især uddannelser, som tilbydes i Slagelse. Der har tilsvarende løbende været en indstilling fra skolerne om, at udbyttet ikke helt modsvarede forbruget af undervisningstid.

I UU synes vi, tiden er moden til at revidere vores messetilbud, og vi lader os løbende inspirere af, hvad man gør andre steder. F.eks. kører man en meget velfungerende job- og uddannelsesmesse i Sorø, i Horsens har man udviklet et koncept med tilknytning til den sammenhængende plan, hvor uddannelse og job kobles sammen, og i Skanderborg og Køge gør man noget tilsvarende. Alle tilbud, hvor der er fokus på det udbytte, man ønsker, eleverne skal gå hjem med og med gode muligheder for, at forældrene kan inddrages. Vi vil gerne have en messe som et led i den sammenhængende plan, med gode muligheder for forældreinvolvering og tilbud om f.eks. foredrag, med kvalificerede tilbud til lærerne og med relevant inddragelse af erhvervslivet.

U&J tidligt i skoleforløbet

I de faglige mål for U&J lægges op til, at undervisning starter allerede i 0. klasse og derefter ruller henover årene med jævne intervaller. Psykolog og professor Linda Gottfredsson har lavet forskning, der viste, at forestillingen om kønsbestemt jobs og forestillingen om mulighederne for jobs skabes allerede tidligt hos et barn. Det betyder, at hvis vi tidligt sætter fokus på netop dette, vil vi have en mulighed for at udfordre både ligestilling, kønsopdelte jobs og forestillingen om begrænsninger og muligheder for den enkelte på jobmarkedet.

Derudover har vi også langt flere år til at arbejde med horisontudvidelse og med egne kompetencer samt erkendelse af, hvilken person man ønsker at være, hvis vi starter U&J tidligt. Mange skoler gør allerede noget, der med få justeringer kan kaldes U&J, men uden at der er lagt en egentlig U&J plan.

Udnævnelse af en U&J-tovholder

Ligesom man på læseområdet har konsulenter, der kan træde til og hjælpe med specifikke problemstillinger på en skole, og som kan kvalificere lærernes læseundervisning, kunne man have en U&J-tovholder, som havde til opgave at kunne hjælpe skoler i gang, kunne arbejde med kommunikationen mellem skole, UU og forældre, kunne være koordinator på f.eks. uddannelsesmesse, lærerkurser, projekter, udvikling af materialer, digitale platforme, evaluering/kvalitetssikring m.m.

Det kan være en fordel at have en person, som har overblik over tiltag i kommunen, og som har sin primære opgave i at servicere og understøtte aktørerne i arbejdet med den sammenhængende plan. Ved at flytte opgaven til en person, i stedet for at mange varetager den samme funktion og dermed hele tiden skal koordinere med hinanden med mulighed for, at noget går tabt, sikrer man, at både lærere og vejledere kan bruge mere tid på vejledning af de unge. UJ-tovholder kan være driver på målrettede indsatser og via overblik hurtigt klæde chefer og politikere på i fht. status og behov.

En UJ-tovholder kan være kontaktskaber og formidler af Åben Skole forløb, og bindeled mellem uddannelsesinstitutioner, skoler, UU og erhvervs- og fritidsliv.

Endelig kan funktionen sikre en indgang for både UU, skoler, Ungdomsuddannelsesinstitutioner og virksomheder og dermed sikre ensartethed og hold i den løbende kontakt.

Fakta om karrierelæring:

Fig. 1. Niveauer for karrierelæring oversat fra (Law, 1999, 2001)